

AZ OLVASÓHOZ

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár – 2018-ig VERITAS Történetkutató Intézet – főigazgatójaként mindig ezzel a megszólítással fordulok Önhöz, Kedves Olvasó, és igyekszem néhány mondat erejéig szólni arról a munkáról, amely 2014-ben alapított intézményünkben folyik és amely – legalábbis a mi megítélésünk szerint – a magyar történettudomány számára ugyanolyan fontos, mint a legtöbb kutatóhelyen zajló feltáró, elemző munka.

Miért hangsúlyozom ezt? – kérdezhetnék. Azért mert nem egy esetben előfordul, hogy a „konkurens” kutatóintézetek, kutatócsoportok úgy vélik, hogy a másutt végzett munka nem olyan lényeges és érdekes. A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár munkatársai ezt nem így látják. Ők – beleértve a főigazgatót is – úgy vélik, a múlt feltárása, annak hiteles bemutatása mindenki számára nélkülözhetetlen és a szakmai-tudományos viták az adott tudományterület számára fontosak, mondhatni: elengedhetetlenek.

Ezen vélekedés/álláspont/nézet alapján születtek meg azok az írások is, amelyek a 2020-as Évkönyvünkben található. Alapvetően új források „megszóllaltatásával” világitanak rá egy-egy eseményre, személyre, történésre, olyanokra, amelyek eddig kevésbé vagy alig voltak ismertek.

A levéltárosoknak, történészeknek az okozza a legnagyobb örömet a munkában, ha új forrásokra lelnek, új megközelítésben tudnak igazítani, finomítani egykori megállapításokat, netán cáfolni olyan állításokat, amelyek csak az adott „politikai viszonyok” meglétének következtében válhattak „tényekké”.

A tények viszont fontos dolgok. Néha – talán kissé udvariatlanul – azt szoktam mondani, hogy magam azon történészek közé sorolom, akik szerint a történelemben a tényeknek is van szerepe.

Miért vélem így? Azért mert sokszor „engedményeket” teszünk a különböző elvárásoknak, amelyeket magunk támasztunk, vagy amelyeket mások támasztanak velünk szemben. Ezekről pedig jobb távol tartani magunkat. A kutatás szabadsága, a publikálás lehetősége alapvető minden kutató számára. A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár munkatársai ezzel a lehetőséggel élhetnek is. A véleményüket vállalva foglalhatnak állást különböző kérdésekben és szakmai viták, beszélgetések során alakíthatják ki a véglegesnek gondolt álláspontjukat.

Ezt tapasztalhatja ebben a kötetben Ön is, Kedves Olvasó. A kötetben, amelyben valamennyi történész munkatársunk, illetve levéltáros kollégáink és kutatómunkát (is) folytató kollégáink publikációival találkozhat. Az itt közreadott írások a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltárban folyó kutató és feltáró munkába engednek bepillantást. Remélem, érdeemes lesz azokat elolvasni és azok új ismereteket is nyújthatnak az érdeklődők számára.

Bízva abban, hogy Ön, Kedves Olvasó, értékeli azt a teljesítményt, amelyet munkatársaim felmutatnak és továbbra is velünk tart; ha másként nem is, mint a magyar múlt iránt érdeklődők egyike, akinek a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár ugyanolyan fontos, mint nekünk. Legyen olvasóként a pártolónk!

Budapest, 2021. május

Prof. Dr. habil. Szakály Sándor
egyetemi tanár, főigazgató